

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 52.

V Ljubljani, dne 24. decembra 1915.

Leto VIII.

»Sina Svojega poprosi,
naj ne gleda na naš greh,
v milosti nebeške rosi
dá naj mir nam v težkih dneh,
o Marija, Mati!«

Ne pesni li nam pesnik dr. Josip Lovrenčič s temi ravnokar v svet poslanimi kiticami nam vsem iz srca? Lepe te kitice so te dni zazvenele v mali, lični, novi knjižici Oče Naš.

Pred Božičem smo, pred praznikom, ki ga znači angeljsko petje, podeli nam mir, o Gospod!

Letošnji božič!

Kje pomoč naj misel išče
v teh prebritko težkih dneh?
Ti si nam pribežališče,
milost v Tvojih je očeh,
o Marija, Mati!

In beguncu prepeva naš pesnik dr. Lovrenčič:

Dosti je na nebu zvezd,
dosti je na zemlji cest:
vsaka zvezda nas pozna,
na vsaki cesti smo doma
brez doma.

× × ×

Letošnji božič! Kljub strahotam in grozam strašne svetovne vojske je slovenskemu krščansko socialnemu dedavstvu ljub in mil in drag. Saj praznujemo petdesetletnico očeta naše organizacije. Letošnji sveti dan poteče 50 let, ko je naš dr. Krek zagledal luč sveta. Naj nam ga Bog ohrani krepkega in zdravega, da moremo mi ali naši potomci slaviti še njegovo stoletnico. Pri ljubljene mu selške gore, kamor je pohitel, naj mu dajo novih sil in moči.

× × ×

»Daj nam mir v težkih dneh,« to molitev pač moli ves svet letos ob drugem božičnem prazniku še gorečesje, kakor ob lanskem prvem krvavem božiču. Svet si želi miru. Gotovo, a

Da vladaš Ti — kedo sovražstvo bi poznal?

Povsod bi vladal mir.

Da vladaš Ti — ne bilo bi ga, da sejál

zavist bi v svet, ki dozori v prepír.

moli v Očenašu pesnik dr. Lovrenčič.

Človeštvo pa gleda brez Tebe, o Gospod, razdejanje, vnebovpijoče klanje, se je že tolikokrat pečalo z vprašanjem, da »...povsod bi vladal mir.« Tudi naš dr. Krek se je večkrat pečal v svojih predavanjih z vprašanjem miru in še leta 1914. je razpravljal na nekem predavanju o tem vprašanju in naglašal, kako potreben da je sicer mir, ampak, tako je naglašal: »nad našo častitljivo avstrijsko državo, ki jo ljubim, ker sem odločen Avstrijec, zbirajo črne oblake njeni sovražniki.« In obrazložil nam je spletke, ki so jih pletli proti nam naši sovražniki. Pre-roško nam je z gospodarskih vidikov napovedal vojsko, v kateri zdaj živimo.

× × ×

Vprašanje splošnega miru ni posebno novo. Pristaši miru imajo izvedeno tudi lepo organizacijo, ampak svet ni prepojen skozi in skozi krščanskega duha, zato tudi nazor o večnem miru ne bo udejstven.

Zanimiv članek objavlja praški profesor dr. O. Weber o večnem miru. Izvaja:

»Tisto leto, ko je izbruhnila francoska revolucija, je spisal Anglež Jeremija Bentham (2748 do 1832) kratko a znamenito delo »Temeljna načela mednarodnega prava«. Zadnje poglavje razpravlja o potrebi, da bi vladal med narodi trajen mir in nasvetuje, kako naj se to doseže. Kar je pisal, je še zdaj moderno in pišejo miroljubi tako, kakor je pisal angleški Jeremija v času svojih dni.

Pred vsem naglašá Jeremija, da čas še ni dosti zrel. Z nezrelostjo časa

se bore tudi miroljubi, ki žive zdaj. Ampak, tako piše Jeremija, to čisto nič ne škoduje. Če ni čas zrel, tembolj se mora vplivati na to, da dozori. Priporoča, naj se s postavo določijo vojaške dajatve posameznih deželá. Kaj vse bi se lahko storilo z denarjem, ki se izda za vojsko.

Priporoča mednarodno sodišče, ki naj bi razsojalo o mednarodnih sporih. Njegova misel se je uresničila l. 1879. na mirovnem posvetovanju v Haagu leta 1899. Kljub svetovni vojski le upamo, da doseže po njej večjo veljavo, kot jo ima dozdej.

Največja napaka je, ker diplomacija tajno dela. Če bi diplomacija javno delala, bi javna razprava o razlogih vojske to najbrže preprečila. Jeremija tudi zahteva, naj se ne sklepajo tajne pogodbe, ker škodujejo miru. Zahteva celo, naj se odpravijo trgovinske pogodbe, marveč bodi trgovina popolnoma prosta.

Tako Jeremija pred tolikimi leti. Njegova načela se zdaj veljajo.

× × ×

O božič, praznik miru! Prinesi nam, to te prosimo, mir, večni mir, ki si ga vsi iz globočine svojega srca želimo!

Oče Naši V svojem in v imenu sorojakov molil dr. Josip Lovrenčič 1915. Tiskala tiskarna Tiskovnega društva v Kranju. Pesnik pričinja:

Razkropljeni smo v širni svet,
naš sled
je vroča solza in bolešt,
ki trda kuje jo zavest
in nas do zemlje tlači:
Prisiljeni berači.

Oče naš moli naš brat, naša sestra, goriški begunec, begunka. Založništvo Očenaša objavlja:

Velika je beda, ki spremlja goriške begunce: ni dosti, da so morali zapu-

stiti dom — ki ga mogoče že ni več — vrhu vsega trpijo še pomanjkanje.

Dosti so storili zanje v to poklicani faktorji — a še je premalo. V spominih njih trpljenju v teh dneh in v pomoč gre ta knjižica v svet. Čisti dobiček knjižice bo za goriške begunce.

Božič se bliža in ž njim pride klic po usmiljenju do Vas. Naj ne bo slovenske hiše, ki bi ne pomagala. 50 vin. ni dosti, vsak jih lahko žrtvuje, in da je pomagal, bo pričala ta knjižica.

Pri naročilu desetih izvodov — eden povrh!

»Tiskovno društvo« v Kranju.

Delavci! Delavke, kupujte Oče Naš. Pomagajte tako bednim goriškim beguncem in z rosnimi očmi boste somolili ginljivi dr. Lovrenčičev »Oče Naš«.

Zadnji oddelek svetovne vojske.

Houston Stewart Chamberlain.

»Konec je navadno ojster.«
(Goethe.)

Zadnji oddelek svetovne vojske še ni napočil, dasi pozorni opazovalec vidi, da se njegove sence vsako uro bolj približujejo. Ne morem še presojati, premalo sem namreč poučen, če se nahajamo danes v predzadnjem ali predpredzadnjem oddelku vojske, a to, kar bo značilo zadnji oddelek, poznam natančno, kakor mora to poznati vsak, ker dogodki tega sveta, naj divjajo še tako zmedeno in zmešano okolu nas, so ravno tako podrejeni gotovim logično geometričnim postavam, kakor kroženje zvezd. Izvojskovala se sedanja vojska preje ne bo, dokler ne doseže svojega logičnega konca, to se pravi, dokler se končna točka ne vrne k prvotni točki. Da se pa dobi končna toč-

ka svetovne vojske, končni razvoj, ni potrebno, da si nadarjen s posebnim preroškim pogledom. Danes ve vsak Nемец na celem svetu, kje da se nahaja začetna točka strašne vojske, kje so jo leta in leta pripravljali, namreč v Angliji. V Angliji se je vojska pričela, edino v Angliji se more tudi končati.

Dobro storimo, če se trdno držimo tega neizpodbitnega dejstva, ki je tako trdno, kakor so trdne naravne postavbe. Le tako moremo umevati zvezo medtem, kar se je že zgodilo, kar se še zgodi in kar se mora doseči.

Komaj se mi zdi potrebno, da obširnejše pišem o krivdi Anglije, ker se lahko obširno dokazuje in ker je že dokazano. Da se pa more pravilno presojati zadnji oddelek svetovne vojske, so potrebne nekatere kratke opazke in sicer timbolj, ker bi se končno radi preogromne tvarine ne razložil več gozd v drevesih. Še enkrat opozarjam na velikokrat omenjena poročila belgijskih zastopnikov v Berlinu, v Londonu in v Parizu belgijskemu zunanjemu ministru v Bruslju od l. 1905. do l. 1914. Kdor še tega ne ve, izve po Belgijcih odločilno dejstvo: Francoski državniki so v tej dobi neenkrat poizkušali doseči trajno dobre razmere z Nemčijo, tudi Rusija ni bila le enkrat za to pripravljena. Vselej je pa Anglija posegla vmes kot morilka vsake misli na mir.

Ravno tisti moralni čini, ki jih doživljamo zdaj trepetaje pri zavratnem postopanju nasproti viteškemu Weddingenu, pri strahopetljivi izdaji Baralonga, so vplivali leta in leta skrivaj, dokler ni postal cel svet zastrupljen. Krivda Francije in pregreški Rusije se nam v teh poročilih jasno zrcalijo; a divje sovraštvo Francije se utemelji z zgodovinsko znanimi dogodki, dušeslovno umljiv je tudi brutalen pohlep Rusije po zemlji in ker je morebiti nameravala odvrniti notranje razdiralne

sile, medtem ko je hujskala Anglija edinole iz trgovske zavisti na vojsko proti Nemčiji. Na vsaki drugi strani omenjenih belgijskih poročil naletimo na to dejstvo; ki je odločilne važnosti, ker je povzročilo svetovno vojsko.

Sovraštvo Anglije so vzbudili uspehi Nemčije na tleh miru in so vznemili vojsko. Od leta 1870. sem so Anglija, Rusija in Francija pridobile veliko tisoč štirijaških milj zemlje in vodile politiko, da velja moč več kot pravica in moč pred delom.

Če bi bila korakala Nemčija po isti poti, bi se bili sporazumeli, kakor so se za silo sporazumeli z Rusijo in s Francijo seveda z neizgovorjenimi pretevezami in varajučim upom: ko je politika vladanja z ropom in s silo, s tlačanjem vseh narodov v korist treh ali štirih političnih trustov. Nemčija je nastopila drugo pot. Nemčija je marljivo delovala v šolah in na visokih učiliščih, Nemčija je delala, odkrivala, organizirala in ustvarjala. S preskrbo in z izobrazbo je poizkušala dvigniti dušno in нравno stanje naroda, ceniti se mora tudi posebno vojaška služba; pridobivanje se je zato znatno dvignilo in sicer ne v mehničnem živce uničujočem ameriškem smislu marveč iz notranjosti; uspehi Nemčije temelje na dejanskem in zato tudi napredka sposobnem znanju. Zato ni bilo potrebno ropati, mir in odprta vrata so zadoščala za cveteč uspeh.

Mirna osvojitve sveta. Tega strahu se je ustrašila vladajoča angleška desetisočerica. Vladajoča angleška manjšina niti ne misli, na to, da se sama izboljša in da zmaga z mirnim delom, ona pozna le en razlog: fizično silo.

Če to upoštevamo, smo za presojo zadnjega oddelka svetovne vojske veliko pridobili. »Anglija« je namreč zelo raztezljiv pojem. Pod besedo »Anglija«

Anton Čehov:

V hotelu.

Iz ruščine prestavil Ferjan.

Temnordeča vsled jeze in jezno sopihajoča je nagovorila gospa polkovnica Našaturina hotelirja, ki ga je poklicala k sebi.

»Poslušajte, gospod hotelir,« je kričala, »ali mi dajte drugo sobo, ali odidem iz Vašega ničvrednega hotela. To je tukaj prava predrznost! Prosim Vas, jaz imam odrastli hčerki, in tukaj slišimo dan in noč le surovosti! Često pripoveduje dogodke take vrste, da bi si moral človek zatisniti ušesa! Kakšen hotel je to! Dan in noč! In le surovosti! Kakor izvošček! No dobro, da moje uboge deklice ničesar ne razumejo; sicer bi bilo najboljšje, da bi zbežali na cesto... Ravno pričinja zopet nekaj pripovedovati! Lahko sami slišite!«

»Toda vem še lepšo povest, dragi tovariš!« se je oglašil v sosednji sobi globok bas. »Ali se spominjaš nadporočnika Druškova? No torej, ta Druškov je vrgel nekoč svojega nasprotnika v kot in pri tem dvignil, kakor se je bil navadil, nogo kvišku saj veš... Na-

enkrat pa je nekaj reklo: Rrrrrr! Najprvo so vsi mislili, da je raztrgal robec na bilardu; toda ko so natančneje pogledali, dragi tovariš, so videli, da so vsi šivi pri njegovih hlačah popokali! Tako visoko je dvignil nogo, da ni držal niti en šiv... Ha, ha, ha. Zraven so bile pa tudi dame, med njimi tudi žena vedno pijanega poročnika Okurina... Okurin je bil strašno jezen... kako si more drzniti, obnašati se v navzočnosti njegove žene tako nespodobno! Beseda je dala besedo, saj poznaš najine tovariše! Okurin je poslal Druškovo svoja sekundanta; toda Druškov, ne neumen človek, je odgovoril... hahaha... je odgovoril: »Kaj pošilja meni svoj poziv, naj ga pošlje krojaču, ki mi je naredil dotične hlače! Ta je kriv!« Ha, ha, ha... Ha, ha, ha!«

Lilja in Mila, hčerki polkovnice, ki sta sedeli pri oknu in podpirali z rokami svoja debela lica, sta sramežljivo povesili oči in zardeli.

»Ali ste slišali?« je nadaljevala gospa Našaturina, obrnjena proti hotelirju. »Ali se Vam zdi to malenkostno? Jaz sem gospa polkovnica, moj gospod! Moj mož je bil okrajni poveljnik! Ne

dovolim, da bi izvošček govoril v moji navzočnosti take surovosti!«

»Ni izvošček, milostna gospa, ampak stotnik; Kikin mu je ime; plemič je.«

»Če je svoje plemstvo pozabil tako, da govori kot navaden izvošček, zasluži še večje preziranje! Z eno besedo, ne govorite dolgo, ampak se poslužite na mojo prošnjo svojih pravil!«

»Toda kaj naj storim, milostna gospa? Vi niste edina, ki se pritožuje; vsi se pritožujejo; toda kaj naj z njim storim? Šel sem že večkrat k njemu v sobo in sem ga hotel pripraviti do tega, da bi se sramoval: »Hannibal Ivanič, sem rekel, »kako se morete tako obnašati! To je vendar sramota!« Toda takoj je pričel mahati s pestmi mimo mojega obraza in kričal nad menoj: »Ali hočeš, da te nabijem?« in tako dalje. Strašno se obnaša! Kadar se zjutraj naspi, hodi kolikor mogoče zanemarjeno opravljen (oprostite!) po hodniku. Često zgrabi v pijanosti za samokres in strelja brez vsakega vzroka v stene. Čez dan veliko pije, in po noči strastno kvarta... In po kvartanju se pretepa... Sram me je pred mojimi najemniki!«

lahko namreč umevamo izredno priden, bogato nadarjen in človeško so-deč, dober, dostojen narod; gre le za to, katera Anglija naj zadovolji Nemčijo, katera Anglija se mora trajno onemo-gočiti, da ne bo več škodljiva. V neki knjižici o evropski vojski opisuje ame-riški učitelj mednarodnega prava Bur-gess tiste kroge, ki danes gospodarijo Angliji: posamezni veliki veleposestni-ki mesta Londona, kralji železnice, po-grofljeni tvorničarji, lordi lastniki la-djedelnice, bankirji milijarderji in mo-gočni trgovci, teh desetstisoč mož (z rod-binami kakih 100.000 oseb) živi v neiz-mernem bogastvu, v sijaju in v raz-košju, medtem ko poginjajo v bedi in v zločinih milijoni analfabetov.

Teh desetstisoč ljudi je spletlo voj-sko proti Nemčiji, borzni kralj Edvard VII., od rane mladosti vsem slabostim in zato tudi denarnim silam zapadli mož, jih je podpiral; da zapeljejo in na-hujskajo narod, so si naročili časni-karje iz Kolina in iz Frankobroda. V zadnjih petdesetih letih se je po teh krogih Anglija, kar se mora obžalovati, poameričanila. Evropsko zgodovinsko umevanje, izročila stoletij so se izgubi-la. Izobrazba se zaničuje in le čuditi se moramo velikanski nevednosti celo vi-sokostojecih mož. (Kitchener, o tem sem prepričan, ne ve o nemški zgodo-vini več, kakor njegov pes.) Edino de-nar sam v teh vodilnih krogih nekaj pomenja in podeli ugled. Burgess trdi: Toľiko slavljena angleška kolonialna država se presoja danes le s stališča iz-sesavanja v korist tega edinega sloja brutalnih denarnih mogotcev, ki niso dostopni nikakemu idealizmu in ki upravljajo danes Anglijo. V žilah sta-rih angleških morskih roparjev se je pretakala vsaj drzna kri, zviti in več-krat tudi državniki 18. in 19. stoletja so bili res domoljubi in ljudje velike kul-ture, a današnji mogotci poznajo le en življenjski smoter: s silo pridobiti zlato.

A tudi fizične sile ne uveljavljajo z lastno silo, marveč z denarjem in z nasilstvom. Ti ljudje ne sovražijo samo Nemčijo, marveč vse kulturne ideale, za katere se zavzema Nemčija: izobraz-ba, olika, pridnost, veda, varstvo sla-bih, organizacija državnega življenja, dostojanstvo posameznika itd. Proti tem trinogom in zlim ljudem mora biti naperjen zadnji oddelek svetovne voj-ske, ta Anglija se mora zadeti in uni-čiti.

Kdor hoče doseči smoter, mora tudi nastopiti s sredstvi, da se doseže nam-en. Kdor hoče uničiti razloge vojske, mora uničiti ljudi, ki so krivi vojske, ki jo danes trdovratno nadaljujejo in ki bi jo jutri po prezgodaj sklenjenem miru zopet in zopet podpihivali. Niti eden med njimi ne gre na bojišče, tam jih ne dobiš, tam se tudi ne more za-deti vrelec njih moči.

Ne zmenijo se, če je poklanih ne-kaj stotisoč Indijcev in zamorcev. Mari jim je, če pade cvet Francije in na sto-tisoče hrabrih Italijanov in Rusov. Uničena mesta, vasi, gozdi, rudniki? Mari jim ni. Ne zmenijo se, če se ostan-ki slabo vodenega normanskega in škotskega malega plemstva in najbolj-

si sloji angleškega naroda žrtvujejo in daj oživljenje v starem junaštvu za slabo stvar? Ne vprašajo, marveč oko-ristijo se po vsakem uničenju. Veli-kansko brodogradje so si udinjali. Nič več ne leta po morju, kakor ob Nelsonovih časih, ko je iskalo drznih odločilnih bitk; poslužujejo se ga le za to, da stra-hujejo vse male narode. Svoje mehkuž-ne roke takoj odmakne to brodograd-je, kadar mu grozi nevarnost. Nič drugega zdaj ni, kakor orožje, s katerim izsilju-jejo previdni trgovci. Nemčija lahko tako premaga pol sveta, a proti tej An-gliji ni skoraj ničesar opravila: bro-dogradje je tu, denar je tu, središče vsega sovraštva je tu, izkoriščevalci angleške svetovne države so tu, a vse to je nedo-taknjeno.

Pred nekaterimi dnevi je zasmeho-val angleški vojni minister dejanja Nemčije, ki je navezana na lastne mo-či, medtem ko bo razpolagala Anglija bodoče leto z desetimi milijoni tujih vojakov, ki jih bo lahko oblekla in oborožila: denar je tu, trgovina pro-cvita, mesta, kjer se znoj nešteti iz-premeni nekaterim v zlato, vse to ni dotaknjeno. Dobavljajo še vedno suro-vine, izvažajo izdelano blago, zaplenju-jejo živila tudi nevtralnim državam. Kaj jim je mari, kar se godi na Polj-skem, v Srbiji in tudi v Egiptu? Veliki stroj ni običal. Mogotci zavarovani po morju se čutijo varne. Še bolj kot mor-je jih ščitijo takozvane mednarodne pravice. Če pade bomba v London, kri-če: prekršilo se je mednarodno pravo, London ni utrjeno mesto! Da, vsa me-sta v Angliji so neutrjena, vsa! Proti komu naj Anglija gradi trdnjave? Saj se ne more noben sovražnik izkrcati. Le posamezna pristanišča kažejo utrd-be, a le proti morju. Zato naj bi bilo prepovedano napasti Anglijo.

Orožje Anglije je denar in kar pri-dobi denar: to orožje naj bi ostalo sve-to, nedotakljivo? To je pač zasmehova-nje vsake pameti! Začetkom vojske so Angleži javno napovedovali, da name-ravajo v Nemčiji uničiti vse tvornice do zadnje v celi deželi, in če mogoče, za vselej uničiti vse vrelec bogastva. In Nemčija je le stavila pravičnemu, mednarodno dovoljenemu napadu do-volj meja in branikov, možje vseh sta-nov so se ustavili sovražniku. In tista hudičeva zalega tam čez naj bi ostala nedotakljiva? Tem popačenim ljudem, ki so vredni, da se preklinjajo, trdo-srčnim povzročilcem vsega neizmerne-ga gorja, morilcem rodbinskih očetov in sinov vdov tu in tam naj bi se ne smel radi mednarodnih pravic skriviti noben las? Nemčija se vojskuje za svoj obstanek in ne more pričakovati, če podleže, da bi ji prizanašali. Saj tepta Anglija pravice celo nevtralnih držav, kar vidimo na Grškem. Gotovo. Nemči-ja naj ne postopa po navadah tiste tol-pe; a brezobzirno jo mora zadeti tam, kjer jo je mogoče zadeti, ne glede na kakršnokoli postavbo, izvzemši postavbo o ohranitvi samega sebe. Če morajo tr-peti tudi nedolžni, je zvezano z vojsko, je zvezano z grehom. Nemški državni kancler je, kar dobro de, zatrdil, da je minul čas sentimentalnosti; sentimen-

talni ljudje so grozni ljudje, med tem ko neizprosno močni s svojo neizpros-nostjo dosežejo, da se čuvajo taki, ki res zaslužijo, da jih čuvamo in da re-šimo trajno materije.

Dupljine mamona se morajo izka-diti! Le tako se posreči, da se orodje zahlapčevanja vseh narodov sveti, veli-kansko brodogradje onemogoči. Le tako se more Nemčija in ž njo prava kultura otresti večne more in se približati bo-dočnosti miru in svobode; le tako se more odrešiti iz rok, ki so proklete in le tako more tudi prava, stara, pleme-nita Anglija iznova procvitati.

S kakšnimi sredstvi naj se to dose-že, ne vem. Vem pa, da Nemčija s pri-mernimi sredstvi razpolaga in tudi s tisto silo, da jih lahko uveljavi. O tem sem popolnoma prepričan, kakor tudi, da pride in da mora priti dan, ko bo vr-hovno vojno in vrhovno armadno vod-stvo izdalo dotično povelje, da naj se izrabi ta sila. To me uči neizogibljiva sila okolnosti. Ko se zazna enkrat ta dan, takrat bomo vedeli: napočil je zadnji oddelek svetovne vojske, bliža se veliki svetovni mir.

Bayruth, 25. novembra 1915.

Okno v svet.

Kdaj zapade pravica do remunera-cije po sotrudniškem zakonu. Neko obrtno sodišče se je ta mesec pečalo z naslednjo sporno zadevo. Privatni uradnik F. G. je bil pri neki delniški družbi nastavljen kot korespondent, nazadnje z mesečno plačo 325 K. Ta je tožil firmo za plačilo delne remunera-cije, ki mu pripade za čas od 1. oktobra 1914 do 30. aprila 1915, v znesku 189 K. Svoj zahtevek je vtemeljeval s tem, da je, čeprav se ob nastopu službe ni nič dogovoril glede remuneracije, dobil v prvem letu remuneracijo po 250 K in v naslednjih letih po višini vsakočasne letne plače. Firma pa remuneracije za čas od 1. oktobra 1914 do 30. aprila t. l., v kateri dobi se je službeno raz-merje sporazumno končalo, ni hotela izplačati. Zastopnik firme je oporekal obveznost za izplačilo remuneracije to-žitelju, ker je obratno leto 1914-15 iz-kazalo pasivno bilanco in ker tožitelj ni ugodil zahtevam, ki so se nanj sta-vile. Končno pa zahtevek tudi še ni za-padel, ker upravni svet še ni sklepal glede remuneracij. Tožitelj pa je nas-proti vgotavljal, da je zahtevek po so-trudniškem zakonu zapadel z dnevom, ko se je službeno razmerje razdrlo. Tož-beni zahtevek se je za zdaj zavrnil, in sicer z utemeljitvijo, da dospejo po pra-vilih tožene delniške družbe remune-

Bolečine, srbečica in madeži na koži se dado odstraniti s čiščujočim, razkužujočim, antiseptičnim in bolečine lajšujočim Fellerjevim rastlinskim esen-cnim fluidom z znamko »Elsa-Fluid«. Je to staro preizkušeno domače sredstvo za vtiranje, umivanje in obkladke. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hr-vatska). Kožni madeži so pogosto posledica slabe prebave. Kdor trpi na zapiranje in motenju pre-bave, naj vzame Fellerjeve nalahno odvajalne ra-barbarske kroglice z znamko »Elsa-Pillen«. 6 škat-ljic stane franko 4 K 40 h in so često prava bla-godat. (f)

racije uradnikov šele takrat v izplačilo, ko bo upravni svet o tem sklepal, v oni seji, ko se bo odobrila bilanca. Čeprav določuje § 29 sotrudniškega zakona, da zapadejo delojemalcu pristoječi zahtevki, h katerim spadajo tudi remuneracije, z dnem, ko se razdere službeno razmerje, vendar velja to določilo le za slučaj, če je bil delojemaltec brez zakonitega vzroka odpuščen.

Izdajatelj Fran Ulreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Fellerjev blagodejni, oživlajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„Elsa-Fluid“

odstrani
bolečine v hrbtu.

12 steklenic franko 6 kron, 24 steklenic franko 10 K 60 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatska). Fellerjeve nalahno odvajalne, želodec krepčajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-Pillen“ 6 škatlic franko 4 K 40 h, 12 škatlic franko 8 K 40 h.

Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. — Dvoje preizkušenih, nepogrešljivih domačih sredstev. Manjvredna ponarejanja zavrnite!

Pristopajte k Jugoslovan. Strokovni Zvezi!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravo do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in salih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznane nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenice in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, lista in kleta. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilije, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄⁰/₁₀**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

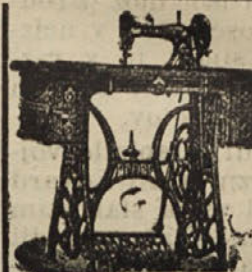
Načelstvo.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robocev, ovratnikov, zavratalc, volne, sukanca itd.

Preddiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špeciálna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sedna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokih od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija! Perje o vezanju vsak bes brezplačno. Priidni posredovalci se iščejo.